

Írta: Kiss Sándor

DIÁKÖNKORMÁNYZAT IFJÚSÁGI-, GYERMEK- ÉS LAKÁSOTTHONBAN

Működőképes diákönkormányzatot egy iskolában sem könnyű létrehozni, egy ifjúsági, gyermek- vagy lakásotthonban meg éppen a nehezebbik feladatok közé sorolható. Miért van ez így, kell-e egyáltalán diákönkormányzat?

Érden 1997 tavaszán az ifjúsági fiúotthonban az akkori nevelőtanár az otthongyűlésen felvetette, hogy lehetne külön a fiúknak is gyűlése, ahol ők vitatnák meg egymás között gondolataikat, s majd a már kiforrt, mindnyájuk vagy legalábbis a többség által elfogadott javaslatokat tudatnák a felnőttekkel s az otthonvezetővel. Így indult el a diák-önkormányzati munka. Az akkori otthonvezető örömmel támogatta az ötletet. Sajnos voltak olyan felnőttek, akik megijedtek s hangot is adtak nemtetszésüknek. Minden rosszban van jó, mert a fiúk nagyon komolyan vették a diák-önkormányzati munkát. Bizonyítani akarták, hogy képesek egy működőképes diákönkormányzatot létrehozni. Eldöntötték, hogy demokratikus úton választanak egy elnököt és két helyettesét. A szavazás napján minden otthonlakó kapott egy listát, amelyen az összes fiatal neve szerepel, abból három nevet kellett aláhúzni. Aki a legtöbb szavazatot kapja, az az elnök, a sorrendben utána következők az alelnökök. A megválasztott vezetők ezután választottak három felügyelő bizottsági tagot. A felügyelő bizottsági tagok értékelik a vezetők munkáját, segítik vezetőikkel együtt a gyengébb eredményt elért társaikat, figyelik a házirend betartását, módosítási javaslatokat nyújthatnak be megvitatásra, ha úgy érzik, jogaik sérülnek, nemcsak megvitathatják, hanem fórumokhoz fordulhatnak, s kérhetnek tanácsot, segítséget.

Egy jól működő diákönkormányzat jogokat védő, értelmező, fejlesztő, programokat megbeszélő, lebonyolító, közösséget formáló, döntéseket meghozó, elfogadó, s pozitív irányú nevelő hatású kell, hogy legyen.

Érden úgy döntöttek, hogy évente tartanak választást, ha egy elnököt egymás után háromszor megválasztanak, negyedszerre megkapja a tiszteletbeli elnöki címet s ezáltal, míg az otthon lakója, részese a diákönkormányzat vezetésének. Az Ifjúsági Fiúotthonból közben Gyermekotthon lett, de a diák-önkormányzati munka 1997 óta folyamatos. Nagy lendületet adott 2000 óta a FICE a diák-önkormányzati munkának. Az egyesület sok programot szervez s egyre nagyobb létszámban vesznek rajta részt a diák-önkormányzati tagok. A Gyermekotthonok Gyermekparlamentjének létrehozása teszi teljessé a diákönkormányzatok munkáját. Csodálom ezeket a nehéz élethelyzetből kiemelt emberpalántákat, milyen jól tudnak értelmesen vitatkozni, önkritikát gyakorolni, tömören, érthetően próbálják megfogalmazni mondanivalójukat. Gondok, problémák ettől függetlenül vannak, de ahol valóban jól működik a diákönkormányzat, ott a bajokra könnyebb megtalálni a gyógyírt. Megfigyeléseim alapján általában jól választják meg a vezetőiket. Egy jó vezető egyéniségével és eszméivel tud társaira hatni. Az eszme sok esetben a többiek vágyát is megszólaltatja, vagy új értelmes célt tűz eléjük. Az apa utáni vágyakozás is ez, amely ott szunnyad minden egyes emberben, s kiváltképpen a nem családban nevelkedőben. A gondolatok határozottsága, az akarat szilárdsága, a cselekedetek magával sodró ereje, önállósága, függetlensége, megértő és kiegyező készsége van egy jó irányítónak. Ha nem is működik minden esetben a legjobban a diákönkormányzat, esélyt kell adni ezeknek a fiataloknak válságaik kezelésére, s ha nem megy a dolog, akkor kell a felnőtteknek aktívan bekapcsolódnuk, s amint érzik, hogy valami elindult, szemlélővé kell válniuk.

A kis sikereknek is örülni kell, s nem szabad egy kézlegyintéssel elsiklani az ügy fölött, hiszen ezek a fiatalok érzékenyebbek a családban nevelteknél. Mindenhol mindenki csak neveli őket, igaz, jobbító szándékkal, de egy idő után belefásul a sok prédikációba, s ilyenkor a kortársak sok esetben tudnak segíteni. A nagyon válságos esetekben jó, ha a szakember bevon velük egykorút is a beszélgetésbe, mert gyorsabb és hatékonyabb. A diákönkormányzati vezetőknek s a diákönkormányzati munkának van értelme és haszna. Nem könnyű a felnőtteknek, azoknak meg egyszerűen kínos egy diákönkormányzat, ahol csak parancsolgatásról szól a nevelés, s nem az együttműködésről. Együttműködni csak azzal lehet, aki akar is, mondja sok felnőtt. Ez így igaz, s nekünk éppen ez a feladatunk, hogy megtanítsuk a fiatalokat becsületes emberként élni.

A jövő nemzedékét neveljük, a fűzfavesszőből a szakavatott kezek értéket varázsolnak, a szalmaszálakból csodálatos dísz tárgyak készülhetnek. Ezekből az emberpalántákból meg kell próbálnunk, hogy a maguk és a közösség számára is hasznos embereket neveljünk.